

Beredskab vedr. vold og seksuelle overgreb mod børn og unge

Din underretningspligt går forud for din tavshedspligt.

Kilde: Thisted Kommunes beredskab for seksuelle overgreb og vold mod børn/unge.

Reager på trods af tvivl.

Kilde: Thisted Kommunes beredskab for seksuelle overgreb og vold mod børn/unge.

Nogle er bange for at komme til at ødelægge en familie, hvis de kommer frem med deres mistanke. Men jeg tænker, at den familie er ødelagt i forvejen.

Kilde: Anni Hansen, Thisted politi

Små børn lyver aldrig.

Kilde: Anni Hansen, Thisted politi

**THISTED KOMMUNE
ANMELDER
SEKSUELLE OVERGREB
OG VOLD MOD BØRN**

Børn er meget loyale. I sager om seksuelle overgreb har de jo ofte fået af vide, at det er en hemmelighed, som "kun vi to har sammen".

Kilde: Anni Hansen, Thisted politi

Efterlad ikke barnet i et tomrum.

Kilde: Thisted Kommunes beredskab for seksuelle overgreb og vold mod børn/unge.

Indholdsfortegnelse:	Side
1. Indledning	1
2. Definitioner på:	3
- seksuelt overgreb	3
- fysisk og psykisk vold	4
- bekymring, mistanke og konkret viden	4
3. Hvem retter mistanken sig mod?	5
4. Hvad er en underretning – hvornår? og til hvem?	6
- Udveksling af oplysninger mellem fagpersoner	
5. Børnehus Nord – etableret 1. oktober 2013	
6. Handlevejledning for:	8
-dagplejere, pædagoger og lærer	
-politiet	
-familierådgivningen	
-sundhedsplejen, psykologer, tandplejen og andre fagpersoner	
7. Børns seksualitet	9
8. Bekymrende seksuel adfærd	10
9. Tegn og signaler, som kalder på hjælp fra professionelle	11
10. Pressehåndtering	12
10. Eksterne rådgivningsmuligheder	13

1. Indledning

Det overordnede mål med beredskabet er en tidlig opsporing og en faglig kvalificeret håndtering af sager, hvor børn og unge udsættes for seksuelle og fysisk og psykisk voldelige overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Børnene, de unge samt deres forældre skal modtage den rette hjælp og støtte i det allerede eksisterende tværfaglige samarbejde jf. Thisted Kommunes Sammenhængende Børnepolitik, hvorved senfølger kan forebygges.

I forbindelse med regeringens overgrebspakke er der fra 1. oktober 2013 oprettet regionale børnehuse – således også i region Nordjylland i form af Børnehus Nord på Gemmavej 17B i Ålborg. Børnehuse er betegnelsen for en organisatorisk model, hvor sundhedsfagligt personale, politi og sociale myndigheder mv samarbejder om indsatsen overfor barnet, så barnet og dets familie belastes mindst muligt.

Delmålene er:

- at Thisted Kommunes nøglepersoner – i såvel normal- som specialsystemet – får en viden om seksuelle samt fysisk og psykiske voldelige overgreb mod børn samt

oplever, at procedurerne i beredskabet er en forlængelse af det eksisterende tværfaglige samarbejde.

- at udvalgte nøglepersoner i Thisted Kommune videreformidler kendskabet til beredskabet til alle relevante medarbejdere i kommunen.
- at alle relevante fagpersoner i Thisted Kommune, der arbejder med børn og unge får kendskab til børns og unges normale udvikling herunder også den normale seksuelle udvikling.
- at italesætte normal og bekymrende seksualitet blandt børn og unge ud fra de samfundsnormer- og trends, der er en del af en ungdomskultur, der er i bestandig forandring. Italesættelse vil være et redskab til at nedbryde tabuer omkring emnet.
- at skabe viden om omfanget af vold i familien samt nedbryde tabuet derom ved hjælp af italesættelse og kurser. Kun omkring 10 procent af danskerne er klar over, at hvert femte barn inden for de sidste 12 måneder (SFI, Vold mod børn) har været udsat for vold, viser en ny undersøgelse. Tallet fortæller, at mange har en skæv forestilling om omfanget af vold mod børn. En af årsagerne til det forkerte billede er ifølge formand for Børnerådet, Lisbeth Zornig, at vold mod børn er et tabu. »Det er skamfuldt, at man har behov for at slå sine børn for at få dem til at makke ret. Det er en falliterklæring som forælder. Det er bare ikke noget, man taler om«, siger hun.

Beredskabet skal evalueres og eventuel justeres hvert halve år for at sikre, at den til alle tider er anvendelig og relevant.

2. Definitioner

Definition på seksuelt overgreb:

- der er tale om seksuelle overgreb, når en voksen udnytter et barn eller ung under 15 år ved at inddrage det i seksuelle handlinger for at tilgodese egne seksuelle behov. Aldersgrænsen er dog 18 år, hvis barnet eller den unge er betroet til undervisning/opdragelse. Seksuelle overgreb kan være mange forskellige ting. Barnet kan f.eks. overvære de voksne se pornofilm eller blive udsat for seksuelt betonede berøringer. Barnet kan blive tvunget til at berøre andres kønsorganer eller opleve forsøg på eller fuldbyrdet samleje. Den seksuelle vold involverer meget ofte også både psykisk og fysisk vold foruden det seksuelle overgreb.

Seksuelle overgreb begået af en voksen mod et barn kan defineres således, der er tale om, at:

- den voksne udnytter et barns tillid
- det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til
- det seksuelle overgreb er et udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser
- begrebet seksuelt overgreb anvendes tilsvarende, når et barn udviser seksuelt grænseoverskridende adfærd overfor et andet barn. I denne forbindelse er der alene tale om børn under 15 år.

Den strafretslige definition af seksuelle overgreb findes i Straffelovens kap. 23 og 24.

Følgende kategorier af handlinger er strafbare:

- samleje med slægtning i nedstigende linje eller samleje mellem bror og søster, § 210
- samleje med et barn under 15 år – dog 18 år, hvis barnet eller den unge er betroet til undervisning/opdragelse, § 222 og 223.
- blufærdighedskrænkelser (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af foto, film, osv. af personer under 18 år, § 232, 230 og 235
- køb af seksuelle ydelser fra personer under 18 år, § 224
- Den, der medvirker til, at en person under 18 år deltager i en forestilling med pornografisk optræden; og den der som tilskuer overværer en forestilling med deltagelse af en person under 18 år, § 227.

Definition på fysisk og psykisk vold:

Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet er egnet til eller krænker en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen, uanset om personen er et barn eller en voksen. Vold omfatter også, når børn er vidne til vold fx mod en forælder eller søskende. Volden kan være såvel bevidst som ske i affekt.

Fysisk vold:

- korporlig afstraffelse, slag eller anden form for straf, hvor barnet rammes direkte på kroppen.

Psykisk vold:

- følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, trusler om straf, indespærring eller andet tilsvarende, eller om generelt nedværdigende behandling.
- egentlig vanrøgt, hvor barnet efterlades uden pasning eller ikke får fysisk omsorg.

Den strafretslige definition af vold findes i Straffelovens § 244, § 245 samt § 213.

§ 213. Den, som ved vanrøgt eller nedværdigende behandling krænker sin ægtefælle, sit barn eller nogen hans myndighed eller forsorg undergivet person under 18 år eller en i opstigende linie beslægtet eller besvogret, eller som ved modvillig at unddrage sig en ham over for nogen af de nævnte personer påhvilende forsørgelses- eller bidragspligt udsætter dem for nød, straffes med fængsel indtil 2 år.

§ 244. Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 245. Den, som udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed.

Stk. 2. Den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred, straffes med fængsel indtil 6 år.

Den psykiske vold vil som udgangspunkt skulle opspores og dokumenteres i socialfaglige sammenhænge.

Begreber:

- **bekymring** er en diffus oplevelse af, at noget er galt med et barn eller i dets familie. Her er ikke tale om, at man har en konkret viden om en konkret handling begået af en bestemt person. Her er heller ikke tale om bestyrket mistanke. Bekymringen alene bør derfor i første omgang føre til observation af barnet i en periode og samtale med forældrene med mindre bekymringen går på, om forældrene begår seksuelle, fysiske eller psykiske overgreb mod barnet. Disse sager bør man drøfte med sin leder og i samråd be-

slutte, om sagen skal drøftes på kompetenceteammøde. I disse drøftelser vil det kunne være relevant at sammenholde bekymringen med de eksisterende beskrivelser af et barns almindelige seksuelle udvikling jf. beredskabets afsnit 3 samt tegn og signaler på seksuelle overgreb jf. afsnit 7 samt udvikling generelt.

- **mistanke forstås**

som mere end blot en bekymring. Mistanken handler om, at barnet eller den unge har været udsat for en seksuel og/eller voldelig grænseoverskridende adfærd fra en voksen, ung eller et andet barn og kan formuleres f.eks. på baggrund af en tidsobservation af barnet, barnets og den unges eget udsagn om hændelser, der har fundet sted, eller viden man har erhvervet sig på anden vis. I disse tilfælde skal man rådføre sig med og efterfølgende fremsende en skriftlig underretning til Familierådgivningen, der herefter påtager sig det fulde ansvar for det videre forløb. Familierådgivningen vurderer ligeledes, hvorvidt politiet skal konsulteres. Såfremt forældrene er under mistanke er det vigtigt at understrege, at disse ikke orienteres for undgå, at efterforskningen forplumres jf. afsnit 2.

- **konkret viden om**

at et konkret barn eller ung har været udsat for en konkret handling, her et seksuelt og/eller voldeligt overgreb begået af en eller flere personer. Den konkrete viden kan komme fra direkte udsagn fra barnet eller den unge, tilståelser fra krænkeren, fra vidner, fra dom samt fra fund ved lægeundersøgelse eller fra aktuelle mærker og sår på kroppen, der skal dokumenteres hurtigst muligt. I disse tilfælde skal man rådføre sig med og efterfølgende fremsende en skriftlig underretning til Familierådgivningen, der sammen med politiet afgør, hvorledes det videre forløb skal foregå herunder dokumentation af evt. mærker. Også her gælder det, at såfremt mistanken retter sig mod forældrene, må de ikke orienteres jf. afsnit 2.

3. Hvem retter mistanken sig mod?

- Når mistanken retter sig mod en **forælder eller en stedforælder**, skal medarbejderen kontakte nærmeste leder. Lederen giver mistanken videre til Familierådgivningen i form af en underretning uden forældrenes inddragelse. Sagsbehandleren vurderer sammen med politiet det videre forløb, og aftaler i fællesskab, hvornår forældrene orienteres om underretningen. Disse procedurer gør sig ligeledes gældende, når det drejer sig om konkret viden. Sagsbehandleren melder tilbage til relevante samarbejdspartnere om det videre forløb og samarbejde.
- Når mistanken retter sig mod en anden **voksen i barnets familie eller netværk**, skal medarbejderen kontakte nærmeste leder. Barnets forældre kontaktes og orienteres om mistanken, hvorefter der fremsendes en underretning til Familierådgivningen. Sagsbehandleren vurderer sammen med politiet det videre forløb. Disse procedurer gør sig ligeledes gældende, når det drejer sig om konkret viden.

- Når mistanken retter sig mod en **ansat**, skal medarbejderen, der har mistanken, straks orientere nærmeste leder. Retter mistanken sig mod lederen, orienteres næste nærmeste leder. Samtidig kontaktes personaleafdelingen for at aftale det videre forløb for bl.a. at sikre, at adgang til nøgler, kameraer, PC'ere, osv. forhindres, hvilket kan have betydning i efterforskningen.
- Når mistanken i forbindelse med seksuelle overgreb retter sig mod et andet **barn eller en ung** under 18 år, skal man være opmærksom på, at såvel den seksuelle lavalder som den kriminelle lavalder er 15 år. Det betyder, at det ikke er tilladt at have samleje eller anden kønslig omgang med en person under 15 år. Det skal understreges, at hvis begge børn er under den kriminelle lavalder, vil det være en social sag i familierådgivningen i forhold til begge børn. Det er vigtigt at være opmærksom på, at begge børn og begges familier kan have behov for hjælp og støtte – der kan derfor være tale om en underretning på begge børn. Hvis den unge, der krænker eller er seksuel grænseoverskridende overfor et barn eller en ung, er over den kriminelle lavalder på 15 år, kan der blive tale om en politianmeldelse. Derudover vil der også blive tale om en social sag i forhold til begge børn og unge.

4. Hvad er en underretning – hvornår? og til hvem?

Underretningspligt før tavshedspligt

Som fagperson har du en særlig pligt til at underrette, jf. Servicelovens § 153, hvis du ser faresignaler hos børnene eller familien. Det er vigtigt, at du ikke – af misforstået hensyn til forældrene – undlader at gå videre med dine iagttagelser.

Din underretningspligt går forud for din tavshedspligt.

I alle overvejelser skal man holde sig for øje, at hensynet til barnet altid skal komme i første række. Det handler om omsorg.

Servicelovens § 153: personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte pga barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- 4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Reager på trods af tvivl

I bekymringsfasen kan der være mange ting, som holder én tilbage fra at reagere, når man møder et barn, der viser tegn på mistrivsel, eller som måske er udsat for overgreb:

Er bekymringen bare udtryk for en upassende mistanke? Er det nu rigtigt, hvad jeg ser? Risikerer jeg at sætte samarbejdet og forældrenes tillid over styr? Risikerer jeg at gøre forholdene værre for barnet? Er jeg nu den nærmeste til at reagere, eller er der andre, som må være tættere på? Er det overhovedet en del af min faglighed at blande mig i noget, som handler om problemer i barnets hjem? Bryder jeg nu min tavshedspligt? Uanset hvad der holder dig tilbage, bør du reagere og få undersøgt, hvad der er galt.

En underretning skal indeholde flg.:

- Navn og cpr. nr. på det barn underretningen omhandler, samt forældres navn, adresse og telefonnummer
- beskrivelse af din rolle/relation til barnet, herunder hvor længe, du har haft kendskab til barnet
- anledning til, at der sendes en underretning med en beskrivelse af barnets situation, de familiemæssige forhold og jeres samarbejde
- konkrete beskrivelser af den adfærd og de observationer, der giver anledning til bekymring for barnets sundhed, udvikling og trivsel, samt angivelse af, hvornår og hvordan bekymringen er opstået fysiske tegn på overgreb beskrives ligeledes.
- **forældrenes kommentarer/samtykke med mindre mistanken retter sig mod forældrene.**

Underretningsskemaet hentes på Thisted Kommunes hjemmeside og sendes til underretning@thisted.dk.

Sagsbehandleren kvitterer for modtagelsen af underretningen senest 6 hverdage efter modtagelsen. Familierådgivningen skal efterfølgende orientere underretteren om, hvorvidt underretningen medfører udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse eller iværksættelse af foranstaltninger.

I akutte sager – dvs. hvor der er mistanke eller konkret viden om et seksuelt overgreb eller vold, rettes der øjeblikkeligt telefonisk kontakt til Familierådgivningen for at aftale det videre forløb, jf. afsnit 2.

Underretninger skal pr 1. oktober 2013 vurderes indenfor 24 timer. På allerede eksisterende sager i Familierådgivningen, skal der foretages en second opinion på den igangværende indsats.

Som det fremgår af pjecen ”Dialog om tidlig indsats – Udveksling af oplysninger i det tværfaglige SSD samarbejde” fra Servicestyrelsen 2010, muligt at udveksle oplysninger uden samtykke fra forældrene, jvf. Servicelovens § 49 a; skole, PPR, skolefritidsordning,

sundhedsplejen, dagtilbud, fritidshjem, læger, tandlæger og tandlægeansatte i den kommunale sundhedstjeneste samt myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk.1. til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk.1 ved et opfølgende møde.

Stk.3. Selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk.1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk.1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk.1. Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk.1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.

<http://www.socialstyrelsen.dk/born-og-unge/barnets-reform/lovaendringer-1/ssd>

Fra 1. oktober 2013 er det i forbindelse med Overgrebspakken lovgjort jvf Servicelovens § 49B, at familierådgivningen, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge.

5. Børnehus Nord i Ålborg – etableret oktober 2013

Børnehus Nord skal involveres i sager om overgreb, hvor der er behov for en tværsektoriel indsats fra kommune, politi eller sundhedsvæsen. Det er en betingelse, at mindst to sektorer er involveret.

Formålet med børnehuset er at sikre en koordineret tværfaglig indsats af høj kvalitet over for det enkelte barn ved så vidt muligt at samle hjælpen et sted, så barnet/den unge undgår at skulle gentage hændelserne til flere myndigheder.

Målgruppen er børn og unge op til 18 år, der har været udsat for seksuelle eller voldelige overgreb, eller hvor der er mistanke herom. Overgrebene skal være aktuelle eller begået tilbage i tiden. Børnehus Nord tilbyder ligeledes foranstaltninger til barnets og den ungs omsorgspersoner.

Den kommunale myndighedsrådgiver bevarer myndighedsansvar under hele forløbet i Børnehus Nord. De kommunale myndigheder kan tilbydes konsultativ bistand fra Børnehus Nord.

6. Handlevejledning

Når sagen kører – dvs underretningen er sendt...

Uanset arbejdssted, sagens omfang, bekymringens tyngde, hvem der har gjort hvad mod hvem – så er det vigtigt at fastholde fokus på barnet.

EFTERLAD IKKE BARNET I ET TOMRUM

- **Dagplejere, pædagoger og lærere** er ansvarlige for, at barnet ikke efterlades i et tomrum – drag omsorg, tal med barnet, lyt til det – men udspørg ikke.
- Vær samtidig opmærksom på, at børn har en enestående evne til at gå ud og ind af en traumatiserende oplevelse. De skal derfor have mulighed for at indgå i børnegruppen uden der tages unødvendige særlige hensyn.
- Hold stadig øje med barnets trivsel, selvom andre fagpersoner er involveret.

- **Politiet** – er ansvarlig for efterforskning af sagen
- Børn mellem ca 4 og 12 år videoafhøres - og skal ved en retssag ikke møde i Retten. Det skal til gengæld børn og unge over 12 år. Der kan dog forelægge særlige omstændigheder herunder barnets udvikling og psykiske tilstand, der bevirker, at videoafhøring af ældre børn kan anvendes som bevis.
- Det er visse tilfælde nødvendigt at foretage retsmedicinske undersøgelser
- Politiet orienterer familien om forældelsesregler, erstatningskrav, osv..

- **Familierådgivningen** – er tovholder for indsatsen og samarbejdet med Børnehus Nord, der koordinerer de tværfaglige indsatser i hele forløbet, såfremt enten politiet og/eller sundhedsvæsenet er involveret.
- Sagsbehandler afklarer, hvem der er forældremyndighedsindehaver til brug i det videre forløb.
- Børnehus Nord kontaktes vha henvisningskema, der fremsendes med sikker post. Inden fremsendelse sparreres med Henriette Lindgaard. Er det ikke muligt sparreres der med Maria Hove Andersen eller Hanne Korsgaard.
- Børnehus Nord kontakter derpå sagsbehandleren, og den videre indsats aftales – herunder indkaldelse til samrådsmøde i Børnehus Nord for alle involverede parter.
- Sagsbehandler sikrer, at barnet og eventuelle søskende er i sikkerhed, og der iværksættes en børnefaglig undersøgelse. Børnehus Nord data vil indgå i den børnefaglige undersøgelse.
- Sagsbehandler informerer de involverede parter og koordinerer indsatsen omkring barnets og familiens dagligdag – herunder orientering til lærere, pædagoger, klassekammerater, osv. mod at forældrene samtykker omkring tilbagemeldingerne før, under og efter sagen.
- Sagsbehandleren er ansvarlig for at koordinere indsatsen med fx socialforvaltningen i forbindelse med ophold på krisecenter.
- Tilbud om psykologbehandling afstemmes med politiets efterforskning og indsatsen fra Børnehus Nord.

- **Andre fagpersoner** fx sundhedsplejersken, psykologen, tandlægen, skole, institutioner, osv..
- Tilbyde den sædvanlige støtte og vejledning – og i samarbejde med sagsbehandleren sikre ekstra støtte ved behov
- Være omsorgsfuld og lyttende – dog uden at udspørge
- Jf. Servicelovens §109, stk 5, skal børn med ophold på krisecenter tilbydes psykologhjælp.

6. Børns seksualitet: se i øvrigt Thisted Kommunes pjece: Børn og seksualitet december 2010

Det er vigtigt at være opmærksom på, at børn udvikler sig i relationer. Det er derfor vigtigt at vurdere børns seksuelle leg i forhold til den kontekst børn vokser op i, og det er barnets voksne omsorgspersoner, der giver seksualiteten betydning. Der vil derfor være flere variationer i børns udvikling, der er vigtige at medtænke i forhold til nedenstående aldersopdeling.

0-3 årige:

- (begrænset) seksuel leg med jævnaldrende
- undersøger sig selv
- stimulerer sig selv ved at røre ved sine kønsorganer eller ved at gnide dem mod møbler eller legetøj
- kigger på og piller ved andres kroppe
- viser sig frem
- er interesseret i at spørge til toiletfunktioner
- bruger frække ord
- leger imiterende rollelege – herunder også doktorlege, hvor der undersøges og pilles
- kan prøve at putte ting ind i hinanden (fingre, tusser, glaskugler, bær, osv..). Denne aktivitet er normal, men børnene skal taktfuldt standses og forklares, at de ikke må, da det kan give infektioner og rifter
- kan have erektion.

3-7 årige:

- leger rollelege med "seksuelt" indhold som f.eks. doktorlege, hvor man undersøger hinanden og tager temperatur på hinanden, far-mor- og børn lege, hvor far og mor boller
- stimulerer sig selv ved at røre ved kønsorganerne eller ved at gnide sig mod møbler med videre. Barnet ved, hvad det gør, og man kan tale om det
- undersøger, kigger på og piller ved egen og andres kroppe
- viser sig frem for voksne og for hinanden
- bliver bevidst om, at numselege er "private"
- bruger frække ord/fortæller frække vittigheder og forstår, at emnet er spændende
- kan finde på at udfordre eller lokke andre børn til at vise deres kønsdele
- kan være tiltrukket/frastødt af det modsatte køn

- kysser/holder i hånd
- spørger om køn og sex
- kan prøve at putte ting ind i hinanden (fingre, tusser, glaskugler, bær, osv..). Denne aktivitet er normal, men børnene skal taktfuldt standses og forklares, at de ikke må, da det kan give infektioner og rifter
- kan eksperimentere med kønsidentitet, hvis man er pige og gerne vil være dreng – og omvendt.

8 år- tidlig pubertet:

- at lege kysse- pillelege med begge køn
- at "blotte" sig – i leg for at "vise sig frem"/være sej
- at onanere – men skjult for voksne – måske 2 eller flere sammen
- at være levende interesseret i tekniske forhold omkring sex, forplantning, osv.
- at bruge frække ord – især drenge.
- at surfe på nettet med sider med seksuelt indhold
- at kunne blive meget blufærdig i forhold til f.eks. toiletbesøg og badning.

Kilde: Børn og Seksualitet, Børns Vilkår, 2008

7. Bekymrende seksuel adfærd

Hvilke typer adfærd, bør vække opmærksomhed eller bekymring:

- hvis et barn har næsten konstant erektion
- hvis et barn slikker/sutter på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
- hvis et barn prøver at gennemføre samleje – genitalt eller analt – før puberteten
- hvis et barn gentagne gange prøver at få andre børn eller voksne til at berøre sine kønsorganer, når barnet har passeret 3-4 års alderen
- hvis et barn er fikseret på sex og altid er det barn i gruppen, der er primus motor i de seksuelle aktiviteter, eller hvis barnet taler og tegner om emnet konstant – som en rille i en grammofonplade
- hvis et barn ved for meget om sex, det er f.eks. ikke alderssvarende viden for et barn i børnehaven at vide, hvad oralsex er og hvordan sæd ser ud osv. – og det er ikke alderssvarende at lege pornofilm, når man er 9 år
- hvis et barn er tydeligt seksuelt indladende/opfordrende overfor voksne
- hvis et barn over børnehvealderen gnider kønsorganet mod møbler, andre mennesker og lignende og piller offentligt ved sit køn i en grad, så andre børn tager afstand
- hvis et barn tydeligvis foretrækker at lege seksuelle lege med yngre børn

Kilde: Børn og Seksualitet, Børns Vilkår, 2008

8. Tegn og signaler, som kalder på hjælp fra professionelle: se i øvrigt SISOs pjece: "Den professionelle tvivl – tegn og reaktioner hos børn og unge, der udsættes for seksuelle overgreb" Servicestyrelsen 2010. kan downloades på www.socialstyrelsen.dk/SISO.

Seksuelle overgreb:

- hvis barnet udviser seksualiseret adfærd f.eks. en seksualiseret kontaktadfærd
- hvis den seksuelle adfærd virker tvangspræget
- hvis et barn får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller true med det
- hvis et barn udøver seksuelle handlinger, der gør ondt på andre
- hvis et barn finder nemme ofre (andre børn, der er svagere pga. alder, psyke eller lign.) og lokker, truer, presser dem til seksuelle aktiviteter
- hvis et barn reagerer på krise (vold i hjemmet, skilsmisse, konflikter med andre børn) ved at foretage seksuelle handlinger over for andre børn, der ikke deltager frivilligt eller på eget initiativ
- hvis barnet virker ligeglad, selvom dets seksuelle handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller selvom et andet barn er tydeligt ulykkeligt.

Kilde: Børn og Seksualitet, Børns Vilkår, 2008

Fysisk og psykisk vold:

- generelle tegn på mistriivsel
- blå mærker, sår på kroppen og lignende
- aggressivitet, vrede og tilsyneladende ubegrundede raseriudbrud
- voldelig adfærd og vanskeligheder med at håndtere konflikter
- megen sygefravær i fx børnehaven og skole
- angst for at gå hjem, eller løber hjemmefra
- indesluttethed og mistænksomhed hos barnet
- undvigende eller afvisende opførsel overfor voksne
- overfladiske relationer til venner og legekammerater
- somatiske reaktioner som ondt i maven, ondt i hovedet, osv
- nervøs og angstpræget opførsel
- der er grund til særlig bekymring, såfremt flere tegn optræder samtidigt, eller barnet pludselig ændrer adfærd.

Kilde: www.socialstyrelsen.dk/voresansvar/vold-mod-born/tegn-og-signaler
www.socialstyrelsen.dk/voldifamilien.dk

9. Pressehåndtering: se i øvrigt Thisted Kommunes Presse og krisepolitik 2012

I Thisted Kommunes Presse- og krisepolitik står der: "*vær behjælpelig, når en journalist ringer eller banker på døren – sig aldrig ingen kommentarer*".

Ovenstående citat understreger, at **alle har ret men ikke pligt til at udtale sig.**

Dog anbefales det, at overveje flg.:

- du må ikke udtale dig om personsager, med mindre der ligger en fuldmagt fra borgeren selv
- bed om tid til at afklare med nærmeste leder, hvordan interviewet skal foregå og med hvem – for at sikre, at den mest relevante bliver interviewet
- overvej hvorvidt det er relevant at involvere kommunens jurister forud for interviewet
- aftal klare spilleregler med journalisten omkring formålet med interviewet
- overvej om du ønsker at se citater inden tryk for at fange eventuelle misforståelser
- hold dig til faktuelle oplysninger. Din personlige holdning eller mening må IKKE fremstå som kommunens holdning

Skulle det ske, at en journalist opsøger et barn eller ung under 18 år, anbefales at henstille til journalisten, at et interview foregår efter samtykke med forældremyndighedsindehaveren.

10. Eksterne rådgivningsmuligheder

Modtagelsen i Familierådgivningen Thisted Kommune – ring på 9917 24 73 eller 9917 2480, hvis de ikke træffes, så ringes der til tlf. 99172451– spørg efter underretningsvagten.

Uden for kommunens almindelige åbningstider kontaktes politiet på telefon nr. 114, der etablerer kontakt til den sociale bagvagt.

Politiet kontaktes på 96 14 14 48, spørg efter faglig leder, Thisted efterforskning.

SISO: tlf. 20771120 Åbningstider mandag til onsdag kl. 9.30-15.00
torsdage 9.30-18.00
fredage 9.30-13.00

Kontaktgruppe i Thisted Kommune:

Jane Lyngs, sundhedsplejerske
Rebecca Guld, socialrådgiver
Henriette Lindgaard, Faglig koordinator, Modtagelsen.

Kontaktgruppen er ansvarlig for justering af beredskabet.

26-05-2015